

รูปแบบการบริหารการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่เน้นความสำคัญของปัจจัยด้านเครือข่าย ปัจจัยด้านองค์กร และปัจจัยด้านบุคคล

Management Model for Developing Academic Competency of Secondary School Teacher in Bangkok Metropolis Emphasizing the Influence of Network Factor, Organizational Factor and Personal Factor

ภาคภูมิ ทองลาด¹ โกศล มีคุณ² ศักดิ์ชัย นิรัญทวี³ อัจฉรา วัฒนานรงค์⁴

Pakphum Thonglard¹ Kosol MeeKun² Sakchai Nirantawe³ Achara Whattananarong⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา (2) เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา และ (3) เพื่อสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นครู จำนวน 395 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบวัดมาตราประมาณค่า 16 แบบวัด มีค่าความเที่ยง (α) ตั้งแต่ .775 ถึง .886 และแบบประเมินรูปแบบการบริหารการพัฒนา สถิติที่ใช้มีทั้งสถิติพื้นฐานและสถิติอ้างอิง สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล ผลการวิจัยพบว่า (1) กลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านเครือข่าย กลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านองค์กร และกลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านบุคคล ร่วมกันอธิบายสมรรถนะทางวิชาการของครู ได้ร้อยละ 45.5 โดยมีตัวแปรสำคัญ คือ ประสบการณ์ที่ได้จากเครือข่าย การมีสิ่งสนับสนุนการทำงานวิชาการ การสื่อสารกับเครือข่าย การได้ทำงานเป็นทีมในเครือข่าย และการมีตัวแบบที่ดีทางวิชาการ (2) รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความ

¹ นิสิต หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา E-Mail: pakphum Thonglard @gmail.com

² อาจารย์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา E-Mail: Pakphum Thonglard @hotmail.com

³ อาจารย์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา E-Mail: Pakphum Thonglard @hotmail.com

⁴ อาจารย์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา E-Mail: Pakphum Thonglard @hotmail.com

สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) รูปแบบการบริหารการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูที่ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผ่านเกณฑ์ความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้จริง

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหาร, สมรรถนะทางวิชาการของครู, ปัจจัยเชิงสาเหตุ

Abstract

This research aimed to : (1) Investigate the causal factors of teachers' academic competencies in secondary schools. (2) Explore models for developing teachers' academic competencies in secondary schools, and 3) Construct and evaluate an administrative model for developing teachers' academic competencies in secondary schools. The sample consisted of 395 teachers selected through stratified random sampling. The research instruments included 16 rating scales, with reliability (α) .775 to .886. An administrative development model evaluation form was also utilized. The statistical methods employed comprised both descriptive and inferential statistics. Statistics for hypothesis testing involved t-tests, one-way ANOVA, multiple regression analysis, and path analysis. Research found that (1) The causal factors influencing academic competence of teachers in secondary schools were identified as network factors, organizational factors, and individual factors. These variable groups collectively explained 45.5% of the variance in teachers' academic competence. Key contributing variables included experiences gained through professional networks, academic support resources, communication within the network, collaborative team practices, and the presence of exemplary academic role models. (2) The development causal factors model of teachers competency in secondary schools was consistent with empirical data. and (3) The administrative model for developing teachers' academic competence, as evaluated by experts, met the criteria for practical implementation.

Keywords: Management Model, Teachers' Academic Competency, Causal Factors

บทนำ

สมรรถนะเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความสามารถในตัวบุคคล ที่เป็นปัจจัยส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน เป็นผู้ที่มีความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักการหรือวิชาที่มีอยู่ในตัวเอง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ตนเอง (McClelland, 1973:57) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553:21) ได้กำหนดสมรรถนะที่จำเป็นในการทำงานของครูผู้สอน

กำหนดเป็นสมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน ซึ่งสมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 5 สมรรถนะวิชาชีพครู และสมรรถนะประจำสายงาน ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ครูผู้สอนจึงควรมีสมรรถนะสำคัญ ดังกล่าวด้วย

สมรรถนะทางวิชาการเป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความรู้และทักษะของผู้เรียน ดังนั้นคุณภาพของครู จึงมีความสำคัญ ครูต้องพัฒนาตนเองหรือได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะของการเป็นครูมืออาชีพ ที่นำไปสู่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพให้แก่ผู้เรียน (กลัณญ เพชรภรณ์, 2555:2) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิผล จำเป็นต้องพัฒนาครูให้มีสมรรถนะทางวิชาการซึ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ครู

การที่ครูมีสมรรถนะทางวิชาการสูงหรือต่ำ อาจขึ้นอยู่กับสาเหตุหรือปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยภายในและภายนอกตัวครู โดยสมรรถนะทางวิชาการของครูอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านองค์กร ปัจจัยด้านเครือข่าย และปัจจัยด้านบุคคล

จากเหตุผลและความสำคัญดังที่ได้กล่าว ทำให้เห็นความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครู ซึ่งการกำหนดรูปแบบการพัฒนาจะต้องได้องค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุ และรูปแบบของการพัฒนาที่จัดการกับปัจจัยเชิงสาเหตุ เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครู อันจะส่งผลให้ครูปฏิบัติหน้าที่พัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางวิชาการของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. การบริหารการศึกษากับการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครู

การบริหารการศึกษามีความสำคัญ เพราะเป็นกระบวนการร่วมกันของหลายฝ่ายเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดย ครรชิต มัลลียงส์ (2557:23) ชี้ว่าเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้แข่งขันได้ในระดับสากล ส่งผลต่อเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพการศึกษา สร้างบุคลากรตั้งแต่เยาว์วัยให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562:12) เสริมว่า การบริหารสถานศึกษาต้อง

อาศัยภาวะผู้นำมืออาชีพ การจัดการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย และสร้างสภาพแวดล้อมที่มั่นคงเพื่อเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะทางวิชาการของครู

McClelland (1973:57) กล่าวว่า สมรรถนะมี 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ นักวิชาการต่อ ๆ มาก็ขยายความและระบุสมรรถนะที่หลากหลายยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามสมรรถนะของ McClelland ก็ยังคงอยู่

ในประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการและนักวิชาการบางคน (เช่น สุภิญญา รัศมีธรรมโชติ, 2548, หน้า 4 ; อาภรณ์ ภูวิทยาพันธุ์, 2548:22-23) กล่าวถึงและจำแนกสมรรถนะของบุคลากรทางการศึกษาไว้ โดยเฉพาะสมรรถนะทางวิชาการของครู ที่สำคัญพอสรุปได้ คือ (1) สมรรถนะการทำงานเป็นทีมในงานวิชาการ (2) สมรรถนะการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ และ (3) สมรรถนะการแสวงหาและการใช้องค์ความรู้ในงานวิชาการ ข้อสรุปสมรรถนะดังกล่าวสอดคล้องและอยู่ในขอบข่ายแนวคิดของ McClelland (อ้างอิงใน กานต์ อัมพานนท์, 2558:3) ที่กล่าวถึง สมรรถนะ ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มสมรรถนะหลัก (2) กลุ่มความสามารถด้านหน้าที่ และ (3) กลุ่มความสามารถด้านการจัดการ ขณะที่ Mohanta, n.d. (2018, p. 20) ได้กล่าวถึง สมรรถนะ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ (1) สมรรถนะหลัก (2) สมรรถนะเฉพาะด้าน (3) สมรรถนะด้านพฤติกรรม (4) สมรรถนะตามเกณฑ์ และ (5) สมรรถนะด้านความสามารถพิเศษ บทความนี้ เห็นว่าสมรรถนะทางวิชาการของครูที่เด่นและควรศึกษาเพื่อหาแนวทางพัฒนา คือ (1) การทำงานเป็นทีมในงานวิชาการ (2) การพัฒนาตนเองในงานวิชาการ และ (3) การแสวงหาและการใช้องค์ความรู้ในงานวิชาการ

3. ปัจจัยเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางวิชาการของครู

การพัฒนาสิ่งใดต้องรู้สาเหตุปัจจัยของสิ่งนั้น เพื่อพัฒนาสาเหตุปัจจัยให้ส่งผลถึงสิ่งอันเป็นเป้าหมาย ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นรูปแบบที่ศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ นักจิตวิทยาสังคมกลุ่มหนึ่ง (Magnusson and Endler, 1977) ได้สรุปว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีสาเหตุ 4 ประเภท คือ ลักษณะของสถานการณ์ปัจจุบัน จิตลักษณะเดิมของผู้กระทำ จิตลักษณะร่วมกับสถานการณ์ ที่เรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical interaction) และจิตลักษณะตามสถานการณ์ (Organismic Interaction) และพฤติกรรมเป็นตัวแทนตาม จากรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมซึ่งได้ระบุสาเหตุสำคัญของพฤติกรรมบุคคลไว้หลายกลุ่ม งานวิจัยนี้อาจใช้รูปแบบดังกล่าวเป็นแนวกำหนดปัจจัยเชิงสาเหตุสำคัญของสมรรถนะทางวิชาชีพของครูได้ 3 กลุ่ม คือ

3.1 กลุ่มปัจจัยด้านเครือข่าย

จากการศึกษาวรรณกรรมทั้งต่างประเทศและในประเทศไทย (Bovee, 1993: 90; สมศักดิ์ เอี่ยมดี: 16-224 ; ภาละวี สุขโรจน์, 2556:39) ให้ความหมายสรุปได้ว่า เครือข่าย คือ การเชื่อมโยงระหว่างระบบการปฏิบัติงานหรือเชื่อมโยงบทบาทของกลุ่มบุคคล องค์กร/หน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นหน่วย

ย่อยรวมตัวกันด้วยความสมัครใจ ภายใต้ความต้องการในวัตถุประสงค์ร่วมกัน จัดโครงสร้างและรูปแบบการทำงานด้วยระบบใหม่

นักวิชาการกล่าวไว้เกี่ยวกับองค์ประกอบของเครือข่าย สรุปที่เด่น/สำคัญได้ว่า ประกอบด้วย บทบาทการเข้าร่วมเครือข่าย ประสบการณ์ที่ได้จากเครือข่าย การสื่อสารกับเครือข่าย และการได้ทำงานเป็นเครือข่าย (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, หน้า 11 ; ชัยวัฒน์ ธีระพันธ์, หน้า 38) จากความหมายและองค์ประกอบของเครือข่าย ทำให้คาดได้ว่าการที่ครูได้เป็นสมาชิกเครือข่าย มีส่วนร่วมกับกิจกรรมเครือข่าย จะส่งผลต่อการพัฒนาการของสมรรถนะทางวิชาการของครู

3.2 กลุ่มปัจจัยด้านองค์กร

จากการศึกษาวรรณกรรมทั้งต่างประเทศและในประเทศไทย (Bandura, 1989:1175 -1184 ; น.อ.เจษฎา กาศเจริญ, 2550: 4 ; ภาละวี สุขโรจน์, 2556:39) ให้ความหมายสรุปได้ว่า องค์กร คือ หน่วยทางสังคมหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งตั้งขึ้นโดยมีระบบการร่วมมือประสานกิจกรรมมีการกำหนดทิศทาง มีการจัดระเบียบวิธีทำงาน และการติดตามวัดผลสำเร็จของงานที่ทำอยู่เสมอ เพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่แน่นอนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน

นักวิชาการกล่าวไว้เกี่ยวกับองค์ประกอบขององค์กร สรุปที่เด่น/สำคัญได้ว่า ประกอบด้วย การมีสิ่งสนับสนุนการทำงานวิชาการ การมีตัวแบบที่ดีทางวิชาการ บรรยายทางวิชาการในโรงเรียน และความเข้มแข็งของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (นิริวัฒน์ อินทสิทธิ์, 2562:54; ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2539:5) จากลักษณะองค์ประกอบขององค์กร ทำให้มีอิทธิพลต่อสมาชิก โดยเฉพาะองค์กรทางการศึกษา คือ สถานศึกษา จึงอาจคาดได้ว่าปัจจัยด้านองค์กรคือสถานศึกษามีผลต่อการพัฒนาการของสมรรถนะทางวิชาการของครู

3.3 กลุ่มปัจจัยด้านบุคคล

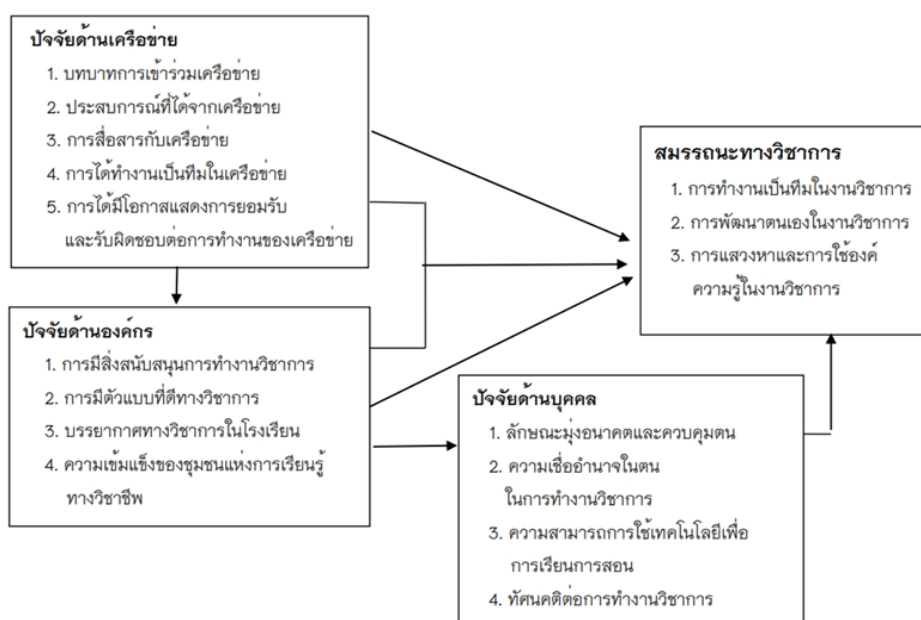
ครูมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน ครูที่มีความรู้ลึกในเนื้อหาวิชาและมีทักษะการสอนที่หลากหลาย สามารถปรับใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุชาติ ธาดาธำรงเวช, 2554) บุคลิกภาพและความเป็นผู้นำทางวิชาการของครูยังส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ลักษณะในตัวครูมีความสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการ โดยเฉพาะคุณลักษณะด้านการมุ่งอนาคต ควบคุมตนเอง และความเชื่ออำนาจในใจ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Bandura, 1997) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและตอบสนองต่อบริบทดิจิทัล

จากปัจจัยในตัวบุคคลที่นักวิชาการเห็นว่าสำคัญและเกี่ยวข้องกับคุณภาพครู คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู งานวิจัยนี้คาดว่ากลุ่มปัจจัยด้านบุคคลในตัวครูอันได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและ

ควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตนในการทำงานวิชาการ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน และทัศนคติต่อการทำงานวิชาการ ส่งผลต่อพัฒนาการของสมรรถทางวิชาการของครู

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด วิธีการวัด และงานวิจัยที่พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกลุ่มต่างๆ กับสมรรถนะทางวิชาการของครู ทำให้สามารถกำหนดนิยามปฏิบัติการของตัวแปรทุกตัวแปร และตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ 2 ประการ คือ 1) ปัจจัยด้านเครือข่าย ปัจจัยด้านองค์กร และปัจจัยด้านบุคคล ร่วมกันอธิบายสมรรถนะทางวิชาการของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 และ 2) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยระยะที่ 1 ไว้ ดังรูปที่ 1

กรอบแนวคิด

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัยระยะที่ 1

4. รูปแบบ

จากการศึกษาวรรณกรรมทั้งต่างประเทศและในประเทศไทย (Hauser, 1981:132; จิรตะนะ บัวสนธ์, 2552:124; ณิชภา ธพิพัฒน์, 2559:118) ให้ความหมายสรุปได้ว่า โครงสร้างความสัมพันธ์ของปัจจัยหรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลหรือตัวแปรตาม ซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของกันและกัน อีกทั้งสามารถแสดงออกมาหรือสื่อสารในลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น แผนผังไดอะแกรม แผนภาพ แผนภูมิ สมการทางคณิตศาสตร์ เป็นต้น และเมื่อบุคคลอื่นนำไปใช้แล้วสามารถเข้าใจชัดเจนขึ้นช่วยในการหาคำตอบ เพิ่มความรู้ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

นักวิชาการกล่าวไว้เกี่ยวกับองค์ประกอบรูปแบบ สรุปรุที่เด่น/สำคัญได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบนั้น มีหลากหลาย ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่ทำการศึกษาอยู่ การกำหนดรูปแบบต้องใช้แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง อีกทั้งต้องสามารถอธิบายหรือทำนายผล และทำให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ (ทิตินา แชมมณี ,2550 ; ปรมัตถ์ปัญญปรัชญ์ ต้องประสงค์, 2567:93) และการประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นวิธีที่น่าเชื่อถือ โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์และพฤติกรรมศาสตร์ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และตรวจสอบความเหมาะสมในการนำไปใช้จริง

สรุปว่า เมื่อได้คำตอบวิจัยตามวัตถุประสงค์ 1 และ 2 โดยทำการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย 1 และ 2 แล้ว มีการสร้างรูปแบบการบริหารการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ 2 แนวคิด คือแนวคิดการดำเนินการวงจรคุณภาพของเดมมิง (PDCA) และแนวคิดการบริหารทรัพยากร 4M (Man,Money, Material, Management)

เสนอกรอบแนวคิดในการวิจัยระยะที่ 2 และสมมติฐาน 3 คือ รูปแบบการบริหารการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริง โดยผ่านเกณฑ์การประเมินรายด้านและโดยรวมร้อยละ 70/75 ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 กรอบแนวคิดของการวิจัยระยะที่ 2

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการวิจัยนี้ คือ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 10,401 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,2567:20-25) กลุ่มตัวอย่างกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 360 คน ตัวอย่างเลือกจากประชากร โดยการสุ่มแบบกำหนดโควตาจากแต่ละชั้นภูมิ (Stratified Quota Random Sampling) โดยการสุ่มครูจากโรงเรียนขนาดเล็ก/ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนเท่าๆ กัน ขนาดละ 120 คน ในการสุ่มแต่ละขนาดโรงเรียน กำหนดให้เป็นชายและหญิง เท่าๆ กัน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย โดยมีตัวแปรตาม 1 ตัวแปร และตัวแปรอิสระ 13 ตัวแปร ดังรูปที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัยระยะที่ 1

เครื่องมือการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะแรกเป็นแบบวัด มีลักษณะเป็นมาตราประเมินรวมค่าจำนวน 16 แบบวัด มีลักษณะเป็นข้อความประกอบมาตราประเมิน 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แบบวัดละ 6-10 ข้อ โดยมีการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ทดลองใช้ และตรวจสอบคุณภาพ แบบวัดที่เป็นฉบับใช้จริง ข้อความมีค่า $r\text{-itemtotal correlation}$ ตั้งแต่ .216 ถึง .827 และมีค่าความเที่ยง (α) ตั้งแต่ .775 ถึง .886

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่สอง เป็นการสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร รูปแบบที่สร้างโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 รูปแบบ (แนวทาง) การบริหารโครงการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร (ดำเนินการโดยผู้บริหาร) ส่วนที่ 2 รูปแบบ (แนวทาง) การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร (คณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ จำนวน 5 ฝ่าย) มีเครื่องมือประเมินรูปแบบเป็นเครื่องมือสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบดังกล่าว ซึ่งเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่าที่ระบุสาระสำคัญขององค์ประกอบรูปแบบมี 16 สาระสำคัญ ให้ประเมิน 7 ระดับ ตั้งแต่เหมาะสมในการนำไปใช้น้อยที่สุดถึงมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้ (1) นำหนังสือจากวิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อประสานงานขออนุญาตเก็บข้อมูลกับทางโรงเรียนตามวันเวลาที่กำหนด (2) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง หรือประสานงานกับผู้ช่วยวิจัย (3) ผู้วิจัยรับเครื่องมือในการวิจัยคืนด้วยตนเองตามเวลานัดหมาย พร้อมทั้งตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของเครื่องมือทุกฉบับ และ (4) นำเครื่องมือที่สมบูรณ์ทำการตรวจให้คะแนนตามวิธีการที่กำหนด เพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยในสองระยะมี 2 ประเภท ได้แก่ (1) สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (2) สถิติเชิงอนุมาน ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติทดสอบที (t-test) สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุสมรรถนะทางวิชาการของครู

การวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ 1 และ 2 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ 1 และ 2 โดยมีสมมติฐานของการวิจัย คือ (1) ปัจจัยด้านเครือข่าย ปัจจัยด้านองค์กร และปัจจัยด้านบุคคล ร่วมกันอธิบายสมรรถนะทางวิชาการของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 และ (2) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการทดสอบสมมติฐานดังกล่าว เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ประการ คือ (1) เพื่อ

ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของสมรรถนะทางวิชาการของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา และ (2) เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

1.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุสมรรถนะทางวิชาการของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา
พบว่า กลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านเครือข่าย กลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านองค์กร และกลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านบุคคล ร่วมกันอธิบายสมรรถนะทางวิชาการของครู (y) ได้ร้อยละ 45.5 โดยมีตัวแปรสำคัญ คือ ประสิทธิภาพที่ได้จากเครือข่าย การมีสิ่งสนับสนุนการทำงานวิชาการ การสื่อสารกับเครือข่าย ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน การได้ทำงานเป็นทีมในเครือข่ายและการมีตัวแบบที่ดีทางวิชาการ ผลดังกล่าว สนับสนุนสมมติฐานของการวิจัยข้อ 1 ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงสัมประสิทธิ์การถดถอยของการอธิบายสมรรถนะทางวิชาการของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ด้วยกลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านเครือข่าย กลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านองค์กร และกลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านบุคคล

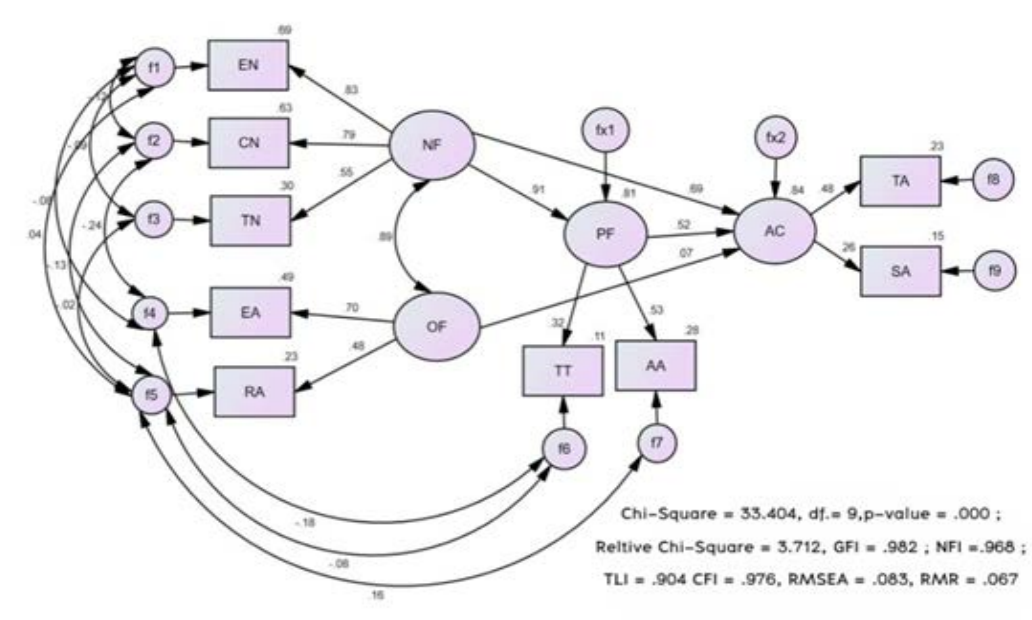
Model	Independent Variable	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
	(Constant)	5.305	5.308		.999	.000
	1.ประสิทธิภาพที่ได้จากเครือข่าย (EN)	.494	.105	.246	4.716	.000
	2.การมีสิ่งสนับสนุนการทำงานวิชาการ (EA)	.416	.088	.212	4.735	.000
	3.ความสามารถการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน (TT)	.457	.104	.171	4.406	.000
	4. การสื่อสารกับเครือข่าย (CN)	.302	.098	.153	3.085	.002
	5.การได้ทำงานเป็นทีมในเครือข่าย (TN)	.277	.101	.119	2.750	.006
	6.การมีตัวแบบที่ดีทางวิชาการ (RA)	.214	.105	.084	2.036	.042
R=.675 R ² =.455						

หมายเหตุ: Dependent Variable: สมรรถนะทางวิชาการของครู (AC)

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
พบว่า การวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนมัศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Model Fit)สามารถอธิบายได้ร้อยละ

84 ผลดังกล่าวโดยมีค่าสถิติ โมเดล มีค่าสถิติต่าง ๆ ที่ยอมรับได้กล่าวคือ มีค่า $\chi^2=33.404, df=9, p\text{-value}=0.000$; $\chi^2/df=3.712, GFI=.982, NFI=.968, TLI=.904, CFI=.976, RMSEA=.083, RMR=.067$ ดังรูปที่ 3

รูปที่ 3 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

2. การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินรูปแบบการบริหารการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

การวิเคราะห์รูปแบบการบริหารการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ข้อมูลได้จากการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยร้อยละ และเทียบกับเกณฑ์ (70/75) โดยแยกผลการประเมินออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 รูปแบบ (แนวทาง) การบริหารโครงการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่ดำเนินการโดยผู้บริหาร พบว่า ผลการประเมินรายด้านมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 94.00 ถึง 95.43 เมื่อรวมทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยรวมร้อยละ 94.61 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70/75

ส่วนที่ 2 รูปแบบ (แนวทาง) การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ตามกรอบการบริหารวงจรคุณภาพของเดมิ่ง P-D-C-A ซึ่งดำเนินการโดยคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ (มี 5 คณะ) พบว่า ผลการประเมินรายด้านมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 95.29 ถึง 96.43 เมื่อรวมทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยรวมร้อยละ 96.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70/75

ขณะที่เมื่อพิจารณาเป็นคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ พบว่า ผลการประเมินรายด้านมีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 95.54 ถึง 97.14 เมื่อรวมทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยรวมร้อยละ 96.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70/75 ในกรุงเทพมหานคร

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลจากการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน 1 และ 2 ได้ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ 1 และ 2 คือ (1) กลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านเครือข่าย กลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านองค์กร และกลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านบุคคล ร่วมกันอธิบายสมรรถนะทางวิชาการของครู ได้ร้อยละ 45.5 ซึ่งสูงกว่าร้อยละ 40 และ (2) รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุการพัฒนสมรรถนะทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สรุปผลจากการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน 3 ดังนี้

ส่วนที่ 1 รูปแบบ (แนวทาง) การบริหารโครงการพัฒนสมรรถนะทางวิชาการของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ร้อยละ 94.61 โดยผ่านเกณฑ์ที่กำหนดรายด้านและโดยรวม ร้อยละ 70/75

ส่วนที่ 2 รูปแบบ (แนวทาง) การพัฒนสมรรถนะทางวิชาการของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ตามกรอบการบริหารวงจรคุณภาพของเดมิ่ง P-D-C-A พบว่า มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ร้อยละ 96.00 โดยผ่านเกณฑ์ที่กำหนดรายด้านและโดยรวม ร้อยละ 70/75 ขณะที่เมื่อพิจารณาเป็นคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ พบว่า มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ร้อยละ 96.00 โดยผ่านเกณฑ์ที่กำหนดรายด้านและโดยรวม ร้อยละ 70/75

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านเครือข่าย กลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านองค์กร และกลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านบุคคล ร่วมกันอธิบายสมรรถนะทางวิชาการของครู (y) ได้ร้อยละ 45.5 โดยมีตัวแปรสำคัญ คือ ประสพการณ์ที่ได้จากเครือข่าย การมีสิ่งสนับสนุนการทำงานวิชาการ การสื่อสารกับเครือข่าย ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน การได้ทำงานเป็นทีมในเครือข่าย และการมีตัวแบบที่ดีทางวิชาการ ผลดังกล่าวสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 ที่ว่า “ปัจจัยด้านเครือข่าย ปัจจัยด้านองค์กร และปัจจัยด้านบุคคล ร่วมกันอธิบายสมรรถนะทางวิชาการของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40” ผลดังกล่าวนี้สามารถอธิบายได้ว่า ตัวแปรทั้งหกประการเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญและเป็นอิทธิพลในทางบวก แสดงว่า ถ้าต้องการให้ครูมีสมรรถนะทางวิชาการที่เพิ่มขึ้น ก็ควรที่จะได้มีการพัฒนาให้มีปัจจัยทั้งหกประการให้เพิ่มขึ้น จากปัจจัยหกประการเป็นปัจจัยด้านเครือข่ายสามประการ คือ (1) ประสพการณ์ที่ได้จากเครือข่าย (2) การสื่อสารกับเครือข่าย

และ (3) การได้ทำงานเป็นทีมในเครือข่าย กล่าวได้ว่า การที่ครูมีประสบการณ์ที่ได้จากเครือข่าย การสื่อสารกับเครือข่าย และการทำงานเป็นทีมในเครือข่าย จะมีพัฒนาการสมรรถนะทางวิชาการเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทเดช ยงค์มกล (2562) ที่ได้ศึกษาการรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย สถานศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ พบว่า การประสานงานเครือข่ายวิชาการของโรงเรียน ทำให้แบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ มีการร่วมมือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะการร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหา ด้าน ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของพิพัฒน์ ศรีไพบุลย์ (2563) ที่ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาการทำงานอย่างอุทิศตนของข้าราชการครู สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การมีตัวแบบที่ดี เป็นตัวแปรที่สำคัญในการที่ร่วมกับอีก 3 ตัวแปร ทำนายพฤติกรรมการทำงานอย่างอุทิศตนของครูได้ร้อยละ 56.5 ในกลุ่มรวม และในกลุ่มย่อยทำนายได้ร้อยละ 45.2 ถึง 63.9

ผลการวิจัยที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Model Fit) โดย Mode อธิบายได้ร้อยละ 84 ผลดังกล่าวสนับสนุนสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า “รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์” ผลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษากลุ่มปัจจัยเชิงสาเหตุ 3 กลุ่ม และมีผลการวิจัยที่สนับสนุนแนวคิดรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม ซึ่งเป็นการศึกษาในรูปแบบหรือลักษณะที่สอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้า เช่น ดุจเดือน พันธุมนาวิน (2556) ที่ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมเสี่ยงอย่างมีสติของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษา การวิจัยของ นีออน พินประดิษฐ์ (2557) ที่ศึกษาระบบดัชนีความไว้วางใจอย่างฉลาดของนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยที่งานวิจัยทั้งสองเรื่องได้ใช้กรอบแนวคิดรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม แลยังสอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้าที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมหรือจิตลักษณะของครู

ผลการวิจัยที่ 3 การวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติทั้ง 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 รูปแบบ (แนวทาง) การบริหารโครงการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เกินร้อยละ 90 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดรายด้านและโดยรวมร้อยละ 70/75 และส่วนที่ 2 รูปแบบ (แนวทาง) การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามกรอบการบริหารวงจรคุณภาพของเดมิ่ง P-D-C-A และเมื่อพิจารณาเป็นคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ พบว่า มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เกินร้อยละ 90 โดยผ่านเกณฑ์ที่กำหนดรายด้านและโดยรวมร้อยละ 70/75 ผลดังกล่าวสนับสนุนสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า “รูปแบบการบริหารการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริง โดยผ่านเกณฑ์การประเมินรายด้านและโดยรวมร้อยละ 70/75” ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษารูปแบบการบริหารการพัฒนาสมรรถนะการทำงาน งานวิจัยของธนากร จันลือชัย (2567) ที่ศึกษารูปแบบการบริหารการพัฒนาสมรรถนะการทำงานของ

ครูในโรงเรียนเครือข่ายออลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พบว่า มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ส่วนที่ 1 การบริหารการพัฒนาสมรรถนะครูในโรงเรียนเครือข่ายออลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ มีค่าเฉลี่ยรายด้านและโดยรวม ร้อยละ 94.29 ถึง 95.71 และ 95.18 ส่วนที่ 2 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในโรงเรียนเครือข่ายออลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ มีค่าเฉลี่ยรายด้านและโดยรวม 95.57 ถึง 97.00 และ 96.61 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70/75

สรุปองค์ความรู้

งานวิจัยได้พบองค์ความรู้สำคัญ 3 ประการ

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุสำคัญของสมรรถนะทางวิชาการของครู งานวิจัยได้พบตัวแปรสำคัญ 6 ตัวแปร ร่วมกันอธิบายสมรรถนะทางวิชาการของครู (y) ได้ร้อยละ 45.5 โดยมีตัวแปรที่อยู่ในกลุ่มปัจจัยด้านเครือข่าย 3 ตัวแปร คือ (1) ประสบการณ์ที่ได้จากเครือข่าย (2) การสื่อสารกับเครือข่าย และ (3) การได้ทำงานเป็นทีมในเครือข่าย มีตัวแปรที่อยู่ในกลุ่มปัจจัยด้านองค์กร 2 ตัวแปร คือ (1) การมีสิ่งสนับสนุนการทำงานวิชาการ และ (2) การมีตัวแบบที่ดีทางวิชาการ และมีตัวแปรที่อยู่ในกลุ่มปัจจัยด้านองค์กร 1 ตัวแปร คือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
2. รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีกลุ่มปัจจัยสำคัญ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปัจจัยด้านเครือข่าย กลุ่มตัวปัจจัยด้านองค์กร และกลุ่มปัจจัยด้านบุคคล มีความสอดคล้องกับสภาพจริงของประชากร
3. มีผลผลิตที่เป็นนวัตกรรม คือ รูปแบบการบริหารการพัฒนา และเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีแบบวัดถึง 14 ชุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์

1. การนำองค์ความรู้ไปใช้ ควรคำนึงถึงระดับและขอบเขตขององค์ความรู้ งานวิจัยนี้อยู่ในระดับของการอธิบาย และการทำนาย ขอบเขต ด้านประชากร คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร นี้ ขอบเขตด้านเนื้อหาครอบคลุมตัวแปรต่าง ๆ ตัวแปรตาม 1 ตัวแปร ตัวแปรอิสระ 13 ตัวแปร
2. การนำนวัตกรรม (รูปแบบการบริหารการพัฒนา) ไปใช้ควรศึกษาลักษณะรายละเอียด และวิธีการใช้ให้เข้าใจชัดเจน (มิฉะนั้นอาจไม่ได้ผลดี)
3. การนำเครื่องมือไปใช้ ควรศึกษาเข้าใจลักษณะวิธีการใช้ และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสม เป็นไปตามหลักการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยทราบปัจจัยเชิงสาเหตุ (ระดับการทำนาย) ต่อไปควรวิจัยความเป็นสาเหตุที่

แท้จริง โดยวิจัยเชิงทดลอง

2. การวิจัยได้สร้างรูปแบบการบริหารการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครู ที่ผ่านการประเมินว่า เหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้จริงต่อไป ควรทำวิจัยเชิงพัฒนา เช่น จัดเป็นโครงการพัฒนา และ ประเมินผลโครงการพัฒนาดังกล่าว โดยใช้ Model ประเมินที่เหมาะสม

3. การวิจัยได้สร้างแบบวัดตัวแปรอิสระ และแบบวัดตัวแปรตาม รวม 14 แบบวัด แม้จะมีการสร้างเครื่องมือตามหลักวิชาการ ก็ยังพบว่า แบบวัดตัวแปรตาม คือ สมรรถนะทางวิชาการของครู ซึ่งเป็นตัวแปรหลักยังมีข้อจำกัดต่อไป ควรทำวิจัยพัฒนาเครื่องมือที่มาตรฐานสูง เพื่อวัดตัวแปรดังกล่าว โดยมีขั้นตอนการพัฒนาเชิงวิชาการขั้นสูง มีการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง และความตรงในหลาย ๆ ด้าน

เอกสารอ้างอิง

- กานต์ อัมพานนท์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์กับสมรรถนะของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- กัลญญ เพชรภรณ์.(2555).การศึกษาอัตมโนทัศน์หลายมิติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคิดของแบรคเคน.ครุศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). เครือข่ายทางสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 2). ชัคเชส มีเดีย.
- ขวัญพิชชา มีแก้ว.(2562).การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ครรชิต มาลัยวงศ์.(2557).เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา.ICT Idea for Spiritization.
- ชัยวัฒน์ ธีระพันธ์. (2544). การเรียนรู้และเครือข่าย: ความรู้ฉบับพกพา. สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.
- ณิชาภา ธพิพัฒน์.(2559).การวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้.เชียงใหม่, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เจษฎา กาศเจริญ. (2550). การพัฒนาองค์กรและการบริหารการเปลี่ยนแปลง.กองการฝึก กองเรือยุทธการ
- ดวงเดือน พันธมนาวิน.(2539).ทฤษฎีต้นไม้วิจัยธรรม การวิจัยและการพัฒนาบุคลากร.กรุงเทพฯ :โครงการส่งเสริมเอกสารงานวิชาการ สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

ดุจเดือน พันธุนาวิน.(2556).ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมเสี่ยงอย่างมีสติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา รายงานการวิจัยโครงการวิจัยแม่บท : การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ทิสนา แคมมณี.(2550).ศาสตร์ของการสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนากร จันทร์ลือชัย.(2567).รูปแบบการบริหารการพัฒนาสมรรถนะการทำงานของครูในโรงเรียนเครือข่ายทอเล็ก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพ.ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร,มหาวิทยาลัยพะเยา.

นันทเดช ยงค์มกล. (2562). รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายสถานศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายสาสน์ .ปริญญาดุษฎีบัณฑิต,มหาวิทยาลัยพะเยา.

นิธิวัฒน์ อินทสิทธิ์. (2562).ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28.ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

นืออน พิณประดิษฐ์.(2557).วิจัยระบบดัชนีความไว้วางใจสังคมอย่างฉลาดของนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย.สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ปรมัตต์ปัญปรัชญ์ ต้องประสงค์.(2567).รูปแบบการบริหารการพัฒนาการทำงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ร่วมกับการทำงานอย่างริเริ่มสร้างสรรค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์.ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต,สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,มหาวิทยาลัยพะเยา.

พิพัฒน์ ศรีไพบุลย์.(2563).รูปแบบการพัฒนาการทำงานอย่างอุทิศตนของข้าราชการครู สังกัดกรุงเทพมหานคร.การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.

ภาระวิ ศุขโรจน์. (2556). ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลของพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร.ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมศักดิ์ เอี่ยมดี. (2556). การบริหารจัดการเครือข่ายทางการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2548). แนวทางการประยุกต์ใช้ Competency ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์. ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.(2553).คู่มือประเมิน สมรรถนะครู.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2567).จำนวนครู.กระทรวงศึกษาธิการ.

<https://www.obec.go.th/>

สุชาติ ธาดาธำรงเวช.(2554).การพัฒนาครูเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา.กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- อาภรณ์ ภูวิทยาพันธุ์. (2548). *กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- Bandura, A.(1997).Self-efficacy: The exercise of control. New York, NY: W. H. Freeman.
- Bandura,A.(1989).Human agency in social cognitive theory. *American Psychologist*,44(9), 1175-1184.
- Bovee, Courtland L. et al.(1993).*Fundamentals of Organizational Planning*. New York : McGraw - Hill,1993.
- Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis*. Cambridge, MA: Center for Advanced Engineering Study, Massachusetts Institute of Technology.
- Eisner, E.(1976).Educational connoisseurship and criticism:Their form and functions ineducational evaluation. *Journal of Aesthetic Evaluation or Education*,10: 135-150.
- Hause, J. S.(1981).*Work stress and social support*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Magnusson, D., & Endler, N. S. (1977). *Personality at the crossroads: Current issues in interactional psychology*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- McClelland, D. C.(1973). Testing for competence rather than for intelligence. *American Psychologist*, 28(1), 57.
- Mohanta, G. D. (2018). *Competency mapping and its impact on organization: A study on higher educational institutions*. Educreation Publishing.